

[Axel Dam.]

alle, ogsaa de Konservative, enige med os i. Men med de Krigsmetoder, der nu er indført, synes jeg ikke, vi længere behøver at paaberaabe os, at vi desværre paa Grund af vor Lidenhed ikke kan deltage i en moderne Krig. Vi kan saare vel ligefrem forsvare at sige, at vi paa ingen Maade vil være Giftmordere. Retsforbundets Opgave er at arbejde for Afskaffelse af alle Krigsaarsager, saasom Toldmure, tvungen Militærtjeneste og anden Uretfærdighed. Selve Rustningen og Militærvæsenets Opretholdelse er ogsaa en af Krigsaarsagerne. Men at begynde med Afrustning er en Fremgangsmaade, som jeg ikke uden Betænkelighed kan gaa ind for, men heller ikke ubetinget afviser. Jeg er ikke i Besiddelse af Spaadomsgaver, og jeg har ikke et saa sikkert Overblik over den verdenspolitiske Situation, at jeg tør paastaa, at et lille Lands isolerede Afrustning vil blive eller ikke vil blive modtaget som et efterfølgelsesværdigt Eksempel i andre Lande. Vi har Lov at haabe det, og en Del kan tyde paa, at det er saaledes. Jeg har saaledes for nylig talt med en Mand, der har gennemrejst Europa og store Dele af Asien, og som fortalte mig, at fremragende Mennesker af forskellige Nationer stadig havde rettet det Spørgsmaal til ham, hvorfor Danmark, som kunde gøre det, ikke vilde gaa i Spidsen med den Afrustning, som alle længes efter. Hvis det virkelig er sikkert, at det vil være et effektivt Skridt hen imod almindelig Afrustning, saa vil jeg stemme for Afrustning i Danmark. Men vi staar her — det vil jeg understrege stærkt — overfor en Trossag, og mange Danske, bl. a. de Konservative, tror, at Afrustning vil være en stor Fare for vor Bestaaen som selvstændig Stat. Det kan jo være, at det er dem, ikke os, der har Ret, og det er i hvert Fald betænkeligt at ignorere et stort Mindretal af Folket, naar det gælder en saa vigtig Sag som vor Eksistens, især naar man forbyder de forsvarsvillige at danne frivillige Korps. Den af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet udtalte Betænkelighed overfor saadanne Korps kan jeg ikke dele. Naar den private Vaabenfabrikation forbydes som den Krigsfare, den er, kan saadanne Korps jo kun komme i Besiddelse af Ammunition, naar Staten, det vil sige den ansvarlige Regering, har Tillid til dem, saa Faren for deres Brug til Revolutioner neppe kan siges at være til Stede.

Naar jeg saa varmt anerkendte den højtærede Regerings Stilling til den tvungne Værnepligt og kun kritiserede Udskrivnings-

maaden som upraktisk og uøkonomisk, maa jeg dog efter omhyggeligere at have studeret det særlige Lovforslag om Indtegning til Vagtkorps og Statsmarine yderligere kritisere den Maade, hvorpaa denne Indtegning skal ske. Der staar jo i Forordet til Jydske Lov, at Loven skal være ærlig, men jeg synes ikke, at det er ærligt — efter § 10 og § 17 i dette Lovforslag — at indfange til Militærtjeneste, endog ved Politiets Bistand, de unge Mennesker, der af en eller anden Grund har forsømt at melde sig fra; snarere vil jeg finde, at det minder noget om det, man kalder Bondefangeri. Hvis man ikke vil nøjes med det eneste naturlige, at lade dem, der vil, melde sig, kunde man i hvert Fald med Benyttelse af Folkeregisteret sende en Forespørgsel til de paagældende, om de ønskede at indskrives paa Rullen eller ej. Det vilde være mere ærligt. Vort principielle Standpunkt om den størst mulige Respekt for den personlige Frihed og Selvbestemmelsesret kan vi heller ikke paa dette Punkt fravige. Derfor vil vi ubetinget stemme for Lovforslagets Bestemmelser om Værnepligtens Afskaffelse, og vi vil ikke stemme imod et Forslag, der afskaffer den værste Anstødssten, den tvungne Værnepligt, og som i hvert Fald er ærligere end den Ordning eller Mangel paa Ordning, som vi nu har.

Ole Bjørn Kraft: Under den sidste Valgkamp og nu ogsaa ved denne Debat har man fra den nuværende Regerings og de nuværende Regeringspartiers Side meget energisk beskæftiget sig med den Virkning, som den krigstekniske Udvikling, de nye Vaaben, kan faa for vor Stilling. Med en Fantasi, som næsten synes en Smule ufornelig med det rette pacifistiske Sindelag, har man udviklet, hvor haabløs vor forsvarspolitiske Stilling er blevet, efter at Flyvevaabenet og de kemiske Vaaben har naaet den nuværende Standard, og hvor frygtelige Virkningerne af den moderne Krig vil blive, først og fremmest for den civile Befolkning, for Folkemasserne i de store Byer og Industricentrene. Denne Agitation er blevet drevet med stor Dygtighed og utvivlsomt med ikke ringe Virkning. Derfor bør denne Debat ikke gaa til Ende, uden at man fra forsvarsvenlig Side søger at give et Bidrag til Belysning af de Problemer, som denne Sag rejser. At der foreligger Problemer; nægter vi naturligvis ikke, og vi er lige saa livsinteresserede som de to Regeringspartier i at faa dem belyst saa objektivt som muligt. Lad mig sige det klart, vi ønsker paa ingen Maade at tilsløre